

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Igazgató

H-4400 Nyíregyháza, Erdősor 5.. *: 4401 Nyíregyháza, Pf.: 29.

Tel: (06-42)594-609 Fax: (06-42)500-831

Pernyák Sándor

Debrecen, középmagas lakóház tanulmány tűzoltási és műszaki mentési tapasztalatai

2007. február 26.-án Debrecen, Fényes udvar 6. szám alatti középmagas lakóépületben történt tüzeset során egy egyszerű konyhatűzből valamennyi szintre kiterjedő tüzesetről készített tanulmány tűzoltási és műszaki mentési tapasztalatait adjuk közre.

2007.

A tanulmányt készítette: **Pernyák Sándor tű. ezredes**
Nyíregyháza, 2007. június 28.

A tanulmány a tűzesetek, műszaki mentések és katasztrófavédelmi tevékenység tanulmányozásáról, tapasztalatainak értékeléséről szóló 76/2000. számú főigazgatói intézkedés 7. pontjában meghatározottak alapján az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató utasítására a fenti intézkedés alapján készült a 2007. február 26. – án **Debrecen Fényes udvar 6. szám alatti** 10 emeletes lakóépület tűzesetéről, a tűzeseti, mentési tevékenység értékelése, a tapasztalatok további felhasználása érdekében.

Tartalomjegyzék

Mellékletek Jegyzéke.....	3
I. Tűzoltás és katasztrófavédelmi beavatkozás.....	5
1.1. A tüzeset helye	5
1.2. A keletkezés és jelzés időpontja, a jelzés módja, az esetleges késedelmes jelzés oka....	6
1.3. Az észleléstől a jelzésig, illetve a beavatkozó egység megérkezéséig tett intézkedések	7
1.4. A riasztással kapcsolatban tett intézkedések	8
1.5. A vonulási idők, a vonulást akadályozó körülmények.....	8
1.6. A tűzoltás, mentés előkészítésére vonatkozó adatok	11
1.7. Az első felderítés által tapasztaltak, a választott stratégia, taktikai elképzelés indokoltsága	11
1.8. A felderítés helyessége, folyamatossága, hiányosságai	13
1.9. Az irányítási mód helyessége, külső - belső hírosszeköttesre vonatkozó megállapítások.....	14
1.10. Az emberélet-, állat- és tárgymentés szükségességét, végrehajtásának módját, a felhasznált eszközök alkalmasságát	18
1.11. A visszajelzések időpontja, tartalma	19
1.12. A tűz terjedését befolyásoló körülmények, a tűz nagyságában bekövetkezett változások.....	23
1.13. A tűz körülhatárolására, az utómunkálatokra, a helyszín lezárására, őrzésére, bevonulásra vonatkozó intézkedések	24
1.14. Az oltási mód, vízszerezési helyek megválasztásának célszerűsége, működésüket gátló körülmények.....	25
1.16. A beavatkozó állomány tevékenységére, magatartására vonatkozó megállapítások ..	26
1.17. Az oltó és egyéb anyagok alkalmasságáról szerzett tapasztalatok.....	27
1.18. Együttműködés a társszervekkel	27
1.19. Az irányítást végzők tevékenysége	29
1.20. A Riasztási és Segítségnyújtási Terv alkalmassága	30
1.21. A tanulmány készítőjének megállapításai, következtetései javaslatai	31

Tartalomjegyzék

Mellékletek Jegyzéke

- 1) Káreset felvételi lap
- 2) Riasztási és segítségnyújtási terv adatlap
- 3) Debrecen HÖT létszámjelentése
- 4) Tüzeseti értékelő
- 5) Jelentés a kárfelszámolás irányításáról
- 6) Hajdú-Bihar Megyei KVI jelentése az OKF főigazgatója részére
- 7) Debreceni PV Kirendeltség vezető jelentése
- 8) Tüzeseti helyszíni szemle jegyzőkönyv
- 9) Jegyzőkönyvek tanú- és ügyfél meghallgatásról

- 10) Debreceni RK nyomozás elrendelése és áttétele**
- 11) Határozat szakértők kirendeléséről Hajdú-Bihar Megyei RFK**
- 12) Orvosi vélemény**
- 13) Végzés szakértői kirendelésről Debrecen HÖT**
- 14) Összefoglaló jelentés Debrecen HÖT**
- 15) Kivonat 2/2002. (1.23.) BM rendeletről**
- 16) Helyiségek légheszívó becsatlakozásának lehetősége**
- 17) Magyar Közlöny 1975. évi 80.szám**
- 18) Taktikai helyszínrajz**
- 19) Földszinti alaprajz**

I. Tűzoltás és katasztrófavédelmi beavatkozás

1.1. A tüzeset helye

Debrecen, Fényes udvar 6. szám alatti 10 emeletes, középmagas lakóépület.

A lakókörszet bemutatása:

A Fényes udvari és a szomszédos Dobozi lakótelep helyén egykor Debrecen város legnagyobb kiterjedésű és legrégebbi temetője volt. Már a középkorban nagy temetőként emlegették, mely a város árkán kívül helyezkedett el – a debreceni főbíróról elnevezve lett Dobozi temető, majd Kossuth utcai temetőként ismerték.

A temetőt 1888-ban bezárták, az 1920-as években a dombokat elhordták, helyükre bérházakat terveztek. Debrecenben szinte elsőként, a Csapó utcai bérházsor mellett a Dobozi lakótelepet kezdték el építeni 1970-ben. A sírhantok és emlékművek nagyrészt elpusztultak a tereprendezés során, néhányat áthelyeztek, egyetlen hímeskő berakásos vasbeton emlékmű áll mementőként.

A lakótelepen 4 lépcsőházból álló 10 emeletes sávházak találhatóak, egy lépcsőházban 44 lakás van. Egy lakótömb 176 család otthonát képezi. A lakótelepet 1994-től folyamatosan privatizálták, miután felmérték a lakások állapotát. Ide elsősorban Debrecen alsó- és középrétege költözött be, kispénzű nyugdíjasok „öreg éveikre”, valamint fiatal családok kezdték itt közös életüket.

Ezért igazán nagy tragédia az itt élőknek a tüzeset, amely elpusztította sokaknak egy élet munkáját. A 44 lakásból kb. 30 volt biztosítva, a többiek önerőből, hitelből, adományokból próbálják újra kezdeni életüket. A tüzeset után az otthontalanokat a Menekültek Befogadó Állomásán és öregek otthonában helyezték el átmenetileg; innen jártak vissza elvégezni a felújítási munkákat.

A városi önkormányzat segítségként elvégeztette a statikai szakvéleményt a lakások statikai biztonságáról, valamint adományszámlát nyitott a rászorulóknak megsegítésére.

A kiégett lakások teljes körű felújításra szorultak (kivéve két oldalsó lakást az 1. emeleten, melyeket részben megkímélt a tűz). A tömb többi részébe pár nap múlva visszatérhettek a lakók, bár a felújítás a tanulmány készítésekor is folyt. A hideg-melegvizet és szennyvizet április 17-én állították helyre. A villamos vezetékhálózat átadása május elején történt meg.

A statikai jelentés alapján a tűz által érintett 11 lakás tekintetében megerősítési munkálatokat végeztek. A kiégett lakóépületben az eredeti állapot csak jóval a tanulmány befejezése után állhatott vissza.

1.2. A keletkezés és jelzés időpontja, a jelzés módja, az esetleges késedelmes jelzés oka

A tűz vélelmezett keletkezési ideje 11⁰⁵ percre tehető.

A tűz észlelésének ideje 11¹⁸ perc.

A tűzjelzést a Debreceni Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság híradó ügyeletére elsőként Szabó Veronika (Debrecen, Fényes udvar 6. III/14. sz. alatti lakos) adta le a káreset felvételi lap szerint 11 óra 20 perckor a 105 – ös segélyhívó számon Vodafonos mobiltelefonról (06-70-348-5728), amely az ügyelet számítógépén rögzítésre került.

A jelzés során közölte hogy: „Nagyon nagy füst van, és nem tudjuk, hogy honnan jön, a földszint kettes lakásban van a tűz, lángol a konyha. Villanytűzhely van, én a 3. emeleten lakom és ott is érzem a füstöt.”

A jelző személy tanú meghallgatási nyilatkozatából kitűnik, hogy 11 óra körül füstszagra ébredt. Az ablakot rögtön kinyitotta és a konyhába sietett, ahol az álmennyezet kattogását hallotta. Kinyitotta a bejárati ajtót és a folyosón is füstöt észlelt. Ezután megnézte a föllette található lakást, ahol kopogtatására nem nyitottak ajtót.

Az ajtó nem volt meleg, füst szivárgását nem észlelte. Nevezett visszament saját lakásába, magára vett egy pulóvert, eközben már a füst sűrűsödését észlelte. Ezután lement a földszintre, ahol már valaki kiabált, hogy hívják a tűzoltóságot. Ekkor telefonált a tűzoltóságra. **A keletkezés és a jelzés között is jelentős idő telt el, amelynek oka, a szellőzőrendszer sajátos viselkedésével magyarázható.**

A dél körüli órákban, a lakóházban vélhetően nem sokan tartózkodtak, többnyire csak az idős korosztály tagjai (nyugdíjasok) voltak otthon. Az első tűzjelzésre – a tanúmeghallgatási jegyzőkönyvből is kitűnik – csak akkor került sor, amikor már a gyorsan képződő füst több emeletet ellepett.

A tüzeset/műszaki mentési jelentési lap adatai alapján 2007. február 26.-án 11 óra 18 perckor észlelték a tüzet, a tűzjelzést 11 óra 20 perckor vették fel a Debreceni Hivatásos Tűzoltóság Híradó ügyeletén. A 105-ös segélyhívószámon érkezett tűzjelzés szerint Debrecen, Fényes udvar 6. sz. alatti bérház földszint 2. lakás konyhája ég.

A számítógépes hangrögzítés adataiból kitűnik, hogy a Debreceni Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság híradó ügyeletére a tüzesettel kapcsolatban több jelzés is érkezett.

Nagyházi Csaba tű. főtörzsőrmester híradó ügyeletes az első jelzést követően a többi jelző személyt már nem hallgatta meg, nem törekedett arra, hogy további információkat, részleteket szerezzen be a tüzesettel kapcsolatban.

A tűzjelzést követően több hívás érkezett egyébként, amely nem a tüzesetre vonatkozott, vagy zavaróan hatott az intézkedő ügyeletesre. Nem tudni, hogy a későbbi hívások tartalmaztak-e olyan információt, amely több szintre kiterjedő tűzre vonatkozott volna, vagy amely alapján akár a riasztási fokozatot kellett volna emelni.

Ez a számítógépes hangrögzítés adataiból nem derül ki. A híradó ügyeletesnek a jelzés fogadásával kapcsolatos felelőssége így nem merült fel. A későbbi rádióforgalmazások szakszerűségéről tanúskodnak a parancsnokság egyik legrutinosabb híradó ügyeletes volt szolgálatban.

1.3. Az észleléstől a jelzésig, illetve a beavatkozó egység megérkezéséig tett intézkedések

A tüzesettel kapcsolatban érkezett információkat, Deák László tű. főhadnagy a „C” szolgálati csoport szolgálatparancsnoka értékelte ki. A rendelkezésére álló adatok alapján – mivel a tüzeset helyszínét néhány perc alatt elérhette az egység – II. -es kiemelt riasztási fokozatot rendelt el, mely alapján riasztásra került Debrecen I – II – III – Gyorsbeavatkozó – Kosár,

összesen 21 fő. A vonulási távolság és az idő rövideje miatt a szolgálatparancsnoknak kevés ideje volt a kiérkezésig a hatékony intézkedések megtételére.

11²² – kor a Debreceni Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság Tűzoltás és Műszaki Mentési Osztályvezetője is elindult a helyszínre.

Megítélésem szerint, a beérkezett információk alapján, végighallgatva a számítógépes adatrögzítőt, az elrendelt riasztási fokozat megfelelő volt. A jelzésekből egyáltalán nem tűnt ki, hogy több szintre kiterjedő tűz van.

1.4. A riasztással kapcsolatban tett intézkedések

Az 1/2003 (I.9.) BM rendelettel kiadott Tűzoltási és Műszaki Mentési Szabályzat VI. fejezetének 147. pontja alapján középmagas épületre vonatkozó tűzjelzéskor, ha a helyszínre a tűzoltóság kiérkezése a riasztás elrendelését követő 10 percen belül várható, I – es kiemelt riasztást kell végrehajtani és magasból mentő eszköz, illetve gépjármű vonultatására kell intézkedni.

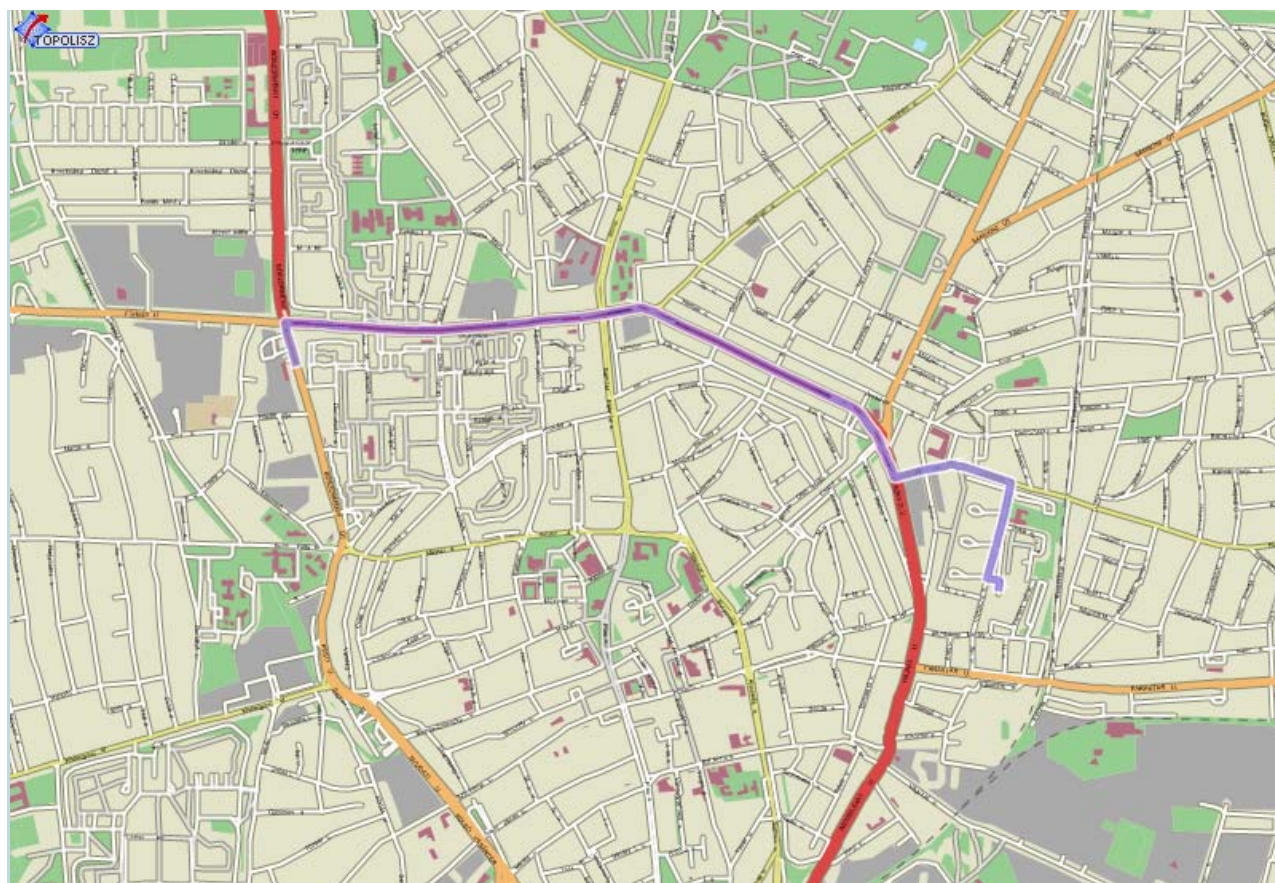
Az első jelzések alapján az egység a szokványos ételleégésből kialakult konyhatűzre számított. A bejelentő személy környezetében is hallható a meglévő hangfelvételen a lakók körében kialakuló feszültség, amely hasonló helyzetekben természetes.

Az ügyeletes az esetet jelentette közvetlen előjáróinak (Db20-21), valamint a megyei ügyeletre.

1.5. A vonulási idők, a vonulást akadályozó körülmények

Az eseménynapló bejegyzései szerint a debreceni egység riasztására 11²⁰ – kor került sor, 11²⁵ – kor érkeztek a helyszínre. A távolságot és a városi forgalmat figyelembe véve a vonulási idő reálisnak tekinthető, a vonulást akadályozó különleges körülmények nem léptek fel. A tűzoltók a vonulást a táblázatban feltüntetett útvonalon hajtották végre. Az útvonaltervező program is ezt az útvonalat jelöli ki a Debreceni Tűzoltóság és a Fényes udvar 6. szám közötti leggyorsabb elérhetőségének.

Debrecen Böszörményi út 46		
1.		Böszörményi út (Debrecen) 164 m
2.	→	Füredi utca (Debrecen) 1.146 km
3.		Hadházi utca (Debrecen) 194 m
4.		Nyíl utca (Debrecen) 1.006 km
5.		Rakovszky Dániel utca (Debrecen) 92 m
6.	←	Ótemető utca (Debrecen) 433 m
7.	→	Víztorony utca (Debrecen) 396 m
8.	↗	Fényes udvar (Debrecen) 43 m
🚩 Debrecen Fényes udvar 4		3.476 km
Összesen		3.476 km
		min. 4p

S. sz.	Szer hívóneve	Típus	Lét-szám	Idő		Táv. (km)
				Ria.	Kiérk.	
1.	Debrecen I.	TLF 4000	6	11:20	11:25	4
2.	Debrecen II.	TLF 2000	6	11:20	11:25	4
3.	Debrecen III.	TLF 4000	6	11:20	11:25	4
4.	Debrecen Gyors	Heroes Mini	1	11:20	11:25	4
5.	Debrecen Kosár	SS 400	2	11:20	11:25	4
6.	Berettyó I.	TLF 2000	6	11:32	12:10	36
7.	Nánás I.	TLF 2000	6	11:32	12:05	46
8.	Szoboszló Létra	DL 30	3	11:32	11:58	22
9.	Debrecen Bázis	Renault	2	11:35	11:41	4
10.	Hajdú VFCS	Sprinter	3	11:50	11:58	4
11.	Nyírség I.	TLF 4000	6	11:51	12:34	49
12.	Nyírség II.	TLF 2000	6	11:51	12:34	49
13.	Ladány I.	TLF 2000	6	11:51	12:36	49
14.	Karcag I.	TLF 4000	6	11:51	12:50	62
15.	Karcag Kosár	F42 RL	2	12:29	13:18	62
Összesen			67			

A Debrecen Gyorsbeavatkozó létszáma a szabadnapos tűzoltók beérkezésével 6 főre lett feltöltve.

A hangfelvételekből is kitűnik, hogy a jelzést követően jóval egy percen belül végrehajtották a debreceni egységek a riasztást, a vonulási idő a 4 kilométeres távolságot figyelembe véve reális. A vonulást akadályozó tényező nem merült fel.

A karcagi kosárszer riasztására műszaki meghibásodás miatt került sor 12²⁹ perckor. Helyette a hajdúszoboszlói 30 méteres létraszert (DL 30) riasztották. Megítélésem szerint indokolt lett volna riasztani a V.-ös riasztási fokozatnál a nyíregyházi létraszert a 49 km-es távolságot

figyelembe véve, valamint a legközelebbi köztisztviselői tűzoltóságok rajait, Hajdúböszörményt (17 km), Hajdúszoboszló (22 km), Balmazújváros (23 km).

A Berettyó I.-es és Nánás I.-es gépjárműfecskeendők kiérkezése közötti eltérés az út és forgalmi viszonyokkal magyarázható, mivel a megépült autópálya miatt a 35-ös főközlekedési út leterheltsége csökkent. Ezzel szemben a 47-es főközlekedési út zsúfoltságával kellett számolni.

1.6. A tűzoltás, mentés előkészítésére vonatkozó adatok

Az eseménynapló bejegyzései szerint a debreceni egység riasztására 11²⁰ – kor került sor, 11²⁵ – kor érkeztek a helyszínre. Az egység a riasztástól számított 4.-ik percre a helyszínre kiérkezett.

A tűzoltás előkészítése érdekében a tűzoltás módjának meghatározására nem került sor, ugyanakkor intézkedett a szolgálatparancsnok, a kosár megtelepítésére.

Vonulás közben a szolgálatparancsnok már látta, hogy a bérház fölött füst gomolyog. A szolgálatparancsnok által készített „tűzeseti értékelő” szerint a vonulás során nem tartotta indokoltnak semmilyen feladat meghatározását a helyszíni adottságok hiányában.

A hatályos Tűzoltási és Műszaki Mentési Szabályzat (TMMSZ) 75-80.-ig terjedő pontja részletesen taglalja a tűzoltás előkészítésével kapcsolatos feladatokat, amely a helyismeretre épül és a későbbi tűzoltás megkezdését és a folyamatos tűzoltás biztosítását segíti elő. (Szerek működési helyének kijelölése, védőfelszerelések használata, a tűzoltás előkészítésének módozatairól döntés.)

Véleményem szerint a rövid vonulási idő ellenére is intézkedni kellett volna a tűzoltás előkészítéséről, rövid feladat meghatározásokkal a későbbi beavatkozás érdekében.

1.7. Az első felderítés által tapasztaltak, a választott stratégia, taktikai elképzelés indokoltsága

A tűzeset helyszínére elsőként érkező debreceni egység szolgálatparancsnoka a felderítés során megállapította, hogy a füst nem a földszintről, hanem a 4. emeleti ablakból ömlik ki egy nyitott ablakon keresztül (1.kép). A Debrecen I – es állományából 2 fővel légzőkészülékben,

sugárfelszereléssel a lépcsőházban kezdték meg a felderítést, ezzel egy időben a szolgálatparancsnok-helyettes a szerek felállítási helyét határozta meg, illetve irányításával megkezdték a Debrecen Kosár telepítését, valamint a szerek táplálását.

A fentiekről rádióon visszajelzést tett **11**²⁶-kor a híradó ügyeletesnek.

A földszinti lakás konyhájában ekkor viszonylag kis tűz volt, amelynek oltását „lavórral, edényekkel” az I – es szerről két fő végezte, miközben a tűzoltás vezető a tűzterjedést derítette fel a 4. emelet magasságáig.

Ezt követően visszatért a földszintre, egy db „D” sugár szerelését határozta meg az első emeletre, ahol ekkor már kitört a tűz a folyosóra.

A személyes felderítés alapján megállapította, hogy a II. és III. emeleten nincs tűz, viszont a IV. emeleten már nagy hőterhelést és sűrű füstöt tapasztalt.

A felderítés 3. percében határozta meg a szerparancsnoknak a lépcsőház áramtalanítását, majd ezt követően végezzen felderítést a kosárral a IV. emeleten.

A szolgálatparancsnok-helyettest utasította, hogy a Debrecen II – es állományával kezdje meg az életmentést.

A Kosár 11⁴⁸ perckor a VI. emeleten 1 db „C” sugárral beavatkozott, a II. emeleten egy lakás oltása 1 db „D” sugárral volt folyamatban (2.-3. kép). A mentést és a beavatkozást nehezítette, hogy az épületen belül több emeleten a folyosók, lakások vasrácsokkal, illetve vasajtókkal voltak lezárva.

Tovább nehezítette a beavatkozást, hogy nehézkes volt az egymás fölötti szintek megközelítése, és hogy a személyek mentését csak a füsttel telt lépcsőházban lehetett elvégezni.

A kiérkezést követő 5. percben határozott úgy, hogy a leriasztott erő kevés a káresemény felszámolásához, ezért a riasztási fokozatot IV – es kiemeltre emeli.

A mentők tájékoztatása alapján a tüzeset során 14 fő sérült meg. A sérültek közül 6 főt elszállítottak a debreceni I. sz. Belklinikára, melyek közül 2 fő súlyos, 4 fő könnyű sérült (valamennyien füstmérgezést szenvedtek).

A kórházban néhány nappal később 1 személy elhalálozott. Halálának körülményei nem a tüzesettel voltak összefüggésben.

Fentieket azért tartottam szükségesnek kiemelni, hogy az első felderítés által tapasztaltak alapján indokoltabb lett volna a IV. emeleti ablakból kiáramló füst alapján már alapot és védősugarat szerelni a lépcsőházba a tűz oltásához és a felderítésre is. A külső falsíkon történő későbbi beavatkozás Kosár sugár alkalmazása, alapvezeték falsíkon történő felhúzása idővesztéssel járt, a tömlők az ablakok kitörését követően megsérültek, a balesetveszély fokozódott. A felhúzott alapvezeték rögzítése is bonyolultabbá vált.

A választott stratégia, amely szerint az életmentés az elsődleges, helyesnek bizonyult mivel sokan szenvedtek füstmérgezést.

Az első felderítés által tapasztaltak, valamint a taktikai elképzelések megvalósítása, különösen a gyorsugár bevetése nem eredményezte a tűz továbbterjedésének megakadályozását, de ehhez hozzájárult a szellőzőrendszerben már kiterjedt tűz is.

1.8. A felderítés helyessége, folyamatossága, hiányosságai

Az elsőnek kiérkező szolgálat parancsnok a IV. emeleti ablakból kiömlő füst alapján törekedett az épület teljes felderítésére, intézkedett a földszinten tartózkodó lakosok felé az épület elhagyására. A felderítést a Debrecen I-es szerről a szolgálat parancsnok irányításával összesen három fő (1-es, 2-es beosztott) hajtotta végre teljes védőfelszerelésben.

A szolgálatparancsnok által készített értékelő alapján a felderítés elsősorban a földszinttől az ötödik emeletig terjedt ki, mivel a negyedik emeleti lakásból kitörő tűz, sűrű füst nehezítette a további felderítést. A negyedik emeleti tűzoltást követően a felderítés folyamatosan kiterjedt a lakóépület teljes terjedelmére, amikor egyértelművé vált, hogy a tűz a szellőzőkön keresztül a teljes épületre kiterjedt.

A szakértői vélemények, a tűz vélelmezett keletkezési időpontja alapján megítélésem szerint már az első debreceni egység kiérkezésekor a teljes konyhai szellőzőrendszeren a tűz felterjedt a X.-ik emeletre.

Indokolt volt a parancsnok részéről a tűzoltás vezetésének átvétele 11⁴³kor.

Vezetési pontnak a parkoló területét választotta, ahonnan a beavatkozás áttekinthető volt. A felderítést segítette a beavatkozó állomány, akik folyamatosan jelentést tettek a bennrekedt, valamint a kimentett személyekről, a tűz terjedéséről.

A felderítés alapján intézkedés történt a lépcsőházban az ablakok kinyitására, kitörésére, a hő- és füstelvezetésre szolgáló ablakot azonban nem lehetett kinyitni.

Hiányosságként értékelhető, hogy a felderítés nem terjedt ki a Fényes udvar 5 és 6 számú lépcsőházat összekötő folyosóra, amelyet részben kopolit üveggel zártak le. Ennek betörésével el lehetett volna kerülni, hogy a szomszédos Fényes udvar 5 szám alatti lakóépület lépcsőháza is füsttel telítődjön és a pánik ezzel ott is eluralkodjon.

1.9. Az irányítási mód helyessége, külső - belső hírösszeköttetésre vonatkozó megállapítások

A tűzoltás vezetőjének jelentése alapján „a tűzoltás vezetése a klasszikus értelemben és a hatályos BM rendelet alapján sem volt egyértelműen sem a tűzoltási csoport, sem a vezetési törzs irányítási mód. „A csoportirányítási módnál több erőt kellett irányítani, de a vezetési törzsnél kevesebbet és a helyzettől függően más struktúrában.”- áll a tűzoltásvezető jelentésében.

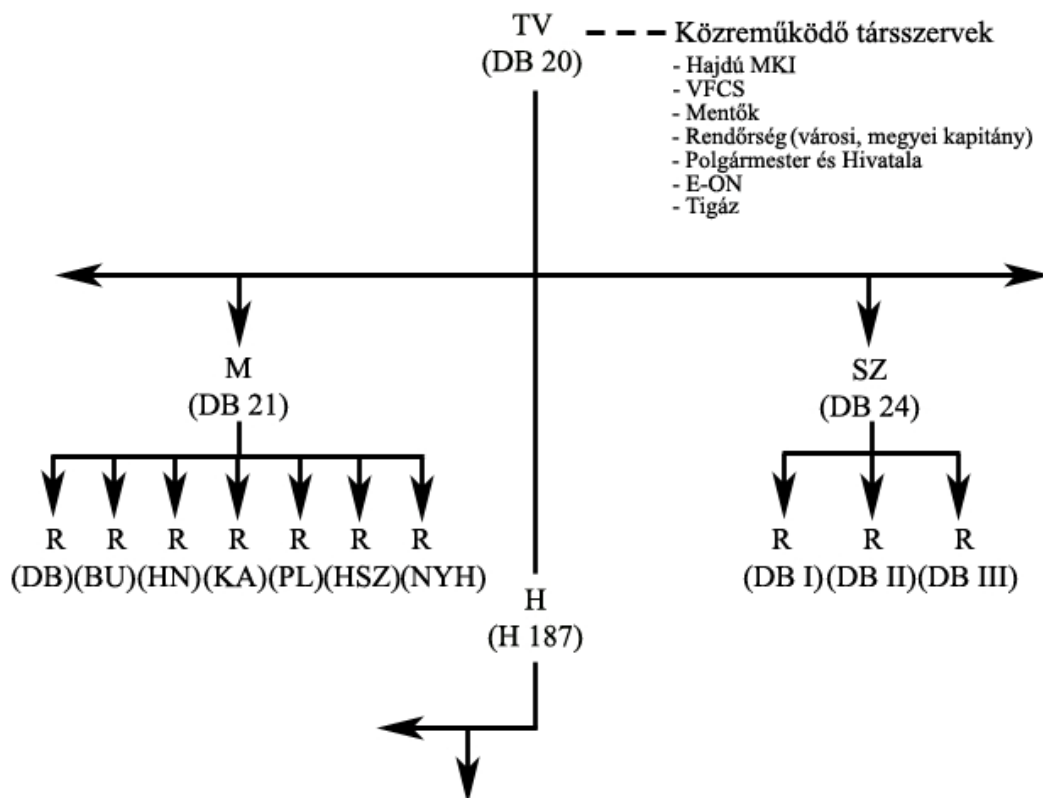
A kiérkező és a tűzoltás vezetését átvevő városi tűzoltó parancsnok azzal a helyzettel találkozott, amikor a pánik kezd eluralkodni a lakosság körében, életmentést kell végrehajtani egyidőben pedig gondoskodni kell a tűzoltásról a további károk megakadályozása érdekében.

Felderítését követően, mivel a tűzoltási mentési osztályvezető, valamint a szolgálatparancsnok akkor már a tűzzel érintett lépcsőházban végezte feladatát, megszervezte a tűzoltás irányítását, amelyben a kiérkező Hajdú 187-est (osztályvezető, korábban Debreceni Tűzoltóság szolgálatparancsnoka) háttérparancsnoki teendőkkel bízta meg. A háttérparancsnok irányította a segítségre érkező tűzoltóság erőit, szervezte a mentési feladatokat, valamint a légző palackok utánpótlását.

Megítélésem szerint mivel a csoportirányítási módnál több erőt kellett irányítani a vezetési törzs irányítás jött létre, amely a bonyolult rendkívüli, feszültségekkel teljes időszakban nem került visszajelzésre, viszont a feladatok megoldása, szervezettsége különböző szakaszok (tűzoltási, mentési) létrehozása valósult meg.

A mentési csoport parancsnoka, a tűzoltási mentési osztályvezető, míg a tűzoltási csoport parancsnoka a szolgálatparancsnok volt. A vezetést segítették elő a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság részéről kikerkező munkatársak, a VFCS, valamint a társszervek, mentők, rendőrség, TIGÁZ, E-ON (TITÁSZ).

Létrehozott tűzoltási szervezeti sémája

Törzstiszt és tűzoltásvezető helyettes beosztások nem voltak szervezve.

Az egyidejű keresztforgalmazások miatt a visszajelzéseket nehéz volt értékelni. A riasztási fokozat emelése után a hírforgalmazásban teljes zavar alakult ki, mivel a kárhelyen és a megyei összeköttetésben is az üzemi 1-es csatornát használták. A tűzoltás vezetője 12⁰¹

perckor intézkedett a tartalék csatornára történő átállásra, amelyet korábban már a szolgálatparancsnoknak meg kellett volna tenni.

A kikerülő szolgálatparancsnok helyesen döntött a Debreceni Kosár megtelepítésére, azonban a Debrecen I-es, II-es szerek romhatáron belül és nagyon közel álltak meg úgy az épülethez, mint egymáshoz viszonyítva. Az egyéb szerek felállításával kapcsolatban nem merült fel ilyen gond. A külső felderítés alapján nem a földszint, hanem a negyedik emeletről ömlött a füst, ezért már ekkor indokolt lett volna elrendelni a négyes kiemelt riasztást, amely végül is öt perc eltéréssel megvalósult.

Tűzeseti értékelő jelentés alapján a légzőkészülékben és „sugárfelszereléssel”- kezdték meg a lépcsőházban a felderítést. Egyidejűleg a kosár telepítése és a szerek táplálása is megkezdődött. A táplálás mintegy 60 méterre lévő föld feletti tűzcsapról történt, a táplálás egyik ága a Debrecen I-es szer szívó oldalára, míg a másik ága a Debrecen II-es szerre történt. A Debrecen I-es szer teljesítményét figyelembe véve (4000 liter, 2400 liter/perc) szivattyúteljesítmény elegendő volt a kosársugár beavatkozásához, illetve szükség esetén vízágyú alkalmazásához, amely a beavatkozás során, a hangfelvételek alapján szóba került, de nem alkalmazták.

A II. szer táplálása a beavatkozáshoz elegendő volt. Számításaim szerint, az összűzfelület szintenkénti összesítésben nem érte el a 250 négyzetmétert.

Az egység 11:²⁵-kor érkezett ki, az első alapvezeték 11:⁴⁹-kor, azaz 24 perc múlva lett megszerelve a külső falsíkon, az I. emeleti ablakon keresztül. Osztó került elhelyezésre az I. emeletre, illetve a második alapvezeték megszerelését követően a VI. emeletre (12.kép). Ellentmondás van a taktikai helyszínrajz, valamint a szolgálatparancsnok által készített tűzeseti értékelő és a fényképek között, mivel az első alapvezeték az I. emeleti ablakon keresztül lett megszerelve osztóval és erről „C” sugarat szereltek a IV. emeletre.

Tűzoltás taktikai szempontból az elmúlt évek gyakorlatára alapozva elmondható, hogy a középmagas, lakóépületek tüzeinél a hatékony tűzoltás alapfeltétele az alapvezeték magasba történő szerelése, ellentétben tűzoltási szabályzatunk 159-es pontjával szemben. Az épületben **beépített szárazvezeték nem volt**, így arra számítani nem lehetett.

Egyetértve azzal a nézettel, hogy az alapvezeték szerelése minden esetben akadályozza a mentést, a kimenekítést, el kell fogadnunk azt a tényt, hogy a magasban történő belső tűzoltás csak az alapvezeték szerelése lévén valósulhat meg. A szabályzat 156-dik pontja alapján több emeletszint egyidejű égésekor a beavatkozást lehetőleg a legfelső égő szintről megkezdve és a további égőszintek egyidejű oltásával kell megoldani.

A Fényes udvari tüzesetnél sajnos nem lehetett egyértelműen ezt a szabályt alkalmazni, mivel, mint a képekből is látható az épületből kicsapó lángok egyedül a 10. emeletnél jelentkeztek, holott a szellőzőkön keresztül a tűz gyakorlatilag végigterjedt az egység kiérkezésének idejére. Az elsőnek kiérkező Debrecen 24-esnek menetközben intézkednie kellett volna már az alap megszerelésére az osztó helyeinek meghatározásával (osztó épület külső bejárata, tűzszintje stb.).

Mindemellett a külső falsíkon való tömlőfelhúzással történő tűzoltás, valamint a kosársugárral történő beavatkozás később eredményes volt, amelyet az is bizonyít, hogy a lakásokban néhány kivétellel a tűz az előszobán, kisházban kívül más helyiségekre nem terjedt át, a tűz vízszintesen nem terjedt. A járulékos vízkár az eset nagyságát a tűz szintre kiterjedő tüzesetet, valamint a hő hatására szétnyíló radiátorokból kiömlő vízmennyiséget figyelembe véve elenyésző volt.

A debreceni tűzoltók óriási küzdelmet folytattak a fent leírt eltérő taktikai megoldások ellenére, különösen a bennrekedt személyek mentése érdekében. A tűz eloltásával másfél órán keresztül végeztek ember feletti munkát, amíg a segítségükre érkező egységek beavatkoztak. A mentési csoport állománya a lépcsőházon keresztül 25 főt mentett ki (8.kép), míg a gépezetes tolólétra segítségével további 5 fő került kimenekítésre (7.kép). A Nyíregyházáról, Püspökladányból, Karcagról 12:34 és 12:58 között érkező szerek is, még életmentési feladatot kaptak.

Megkérdőjelezem, a beavatkozáshoz ugyan hatékonyan használt gyorsbeavatkozó szerepét és jelentőségét. A tűzoltóság állománya nemcsak Debrecenben, hanem szerte az országban rendkívül szívesen, gyorsan és hatékonyan alkalmazza a gyorsbeavatkozót. A modern gépjárműfecskenőkről különösen a víztakarékosság, a sugárkép, a nagy nyomás, a gyorsaság miatt előszeretettel használja a készenléti állomány. Középmagas épületeknél azonban sajátos taktikai elveket kell alkalmaznunk.

Számolnunk kell a tűz terjedésével, a lépcsőház füsttel történő telítődésével, és számolni kell azzal a sajátos pánikhangulattal, mely rendkívül gyorsan kialakul. A lakosság kellő tájékoztatás hiányában öntörvényűen kezd viselkedni, a viselkedési módok széles skálája jellemzi a bajbajutott embereket. A Fényes udvari és minden középmagas épületben keletkezett tűznél törekednünk kell arra, hogy legalább két irányból történjen a beavatkozás. A lépcsőházi füst elvezetése a lépcsőházba beépített füstelvezetők, ablakok megnyitása a beavatkozás fontos részét képezik, amelyek a Fényes udvari tüzesetnél megtörténtek.

A beépített füstelvezető üzemképtelen volt, a lépcsőházi ablakok kinyitásra, vagy kitörésre kerültek. Szükség lett volna ugyanakkor hordozható robbanómotoros-, vagy elektromos szellőztető ventilátorra, amely a befúvással felhígítja a lépcsőházi füstöt. A Fényes udvar 6. szám alatti lakóépületben keletkezett tüzesetben felszabaduló hő és füst a tetőtéri átjáróban megrekedt, a szabadba eltávozni nem tudott és átterjedt a szomszédos lépcsőházra is, ahol csak füstszennyezést okozott.

További tűzkeletkezés nem történt. A pánik és a riadalom azonban a szomszédos lépcsőházban is kialakult. Sajátos tanulsága az esetnek, hogy hasonló épületekben keletkezett tüzesetknél a tetőtérben lévő ablakokat egyrészt ki kell nyitni, illetve mint esetünkben is, ki kell törni, hogy kellő huzat alakuljon ki és a kürtőhatás a füstelvezetést természetes módon oldja meg.

1.10. Az emberélet-, állat- és tárgymentés szükségességét, végrehajtásának módját, a felhasznált eszközök alkalmasságát

A tűzoltás során a beavatkozást végző mentési csoport 25 főt mentett ki, gépezetes tololétra segítségével további 5 fő került kimenekítésre. A Nyíregyházáról, Püspökladányból, Karcagról 12³⁴ és 12⁵⁸ h között érkező rajok is életmentési feladatot kaptak.

A bennrekedt személyek kimentése érdekében emberfeletti munkát végeztek, több mint 40 légző palack felhasználására került sor.

Az életmentés elsősorban a szabályzatnak megfelelően a természetes menekítési útvonalakon (lépcsőházakon) keresztül történt Revitox mentőálarccal, illetve kisebb részben a 32 éves hajdúszoboszlói Magirus DL 30-as létraszer segítségével.

Az alul-felül vezérelhető, egy személy mentésére alkalmas létraszerrrel ugyan lassan, de biztonsággal sikerült a mentéseket végrehajtania a mentésben résztvevő hajdúszoboszlói (3 fő) önkéntes tűzoltónak.

Állat- és tárgymentésre nem került sor, szükségessége nem merült fel.

Az emberélet mentés rendkívül nagy körültekintéssel, szakszerűen, a mentők, a rendőrség és a VFCS állományának bevonásával valósult meg.

1.11. A visszajelzések időpontja, tartalma

A tüzeset során a kárhelyről a rádióforgalmazások nehézségei ellenére folyamatos visszajelzések érkeztek a városi, illetve a megyei ügyelet felé.

A folyamatos rádióforgalmazási feladatokat úgy a városi, mint a megyei ügyelet a helyzet bonyolultsága ellenére eredményesen igyekezett kezelni.

A visszajelzések, események időrendi sorrendje:

11²⁰ : Db. I, II, III. - Gyorsbeavatkozó kosár riasztva, Debrecen, Fényes udvar 6. szám alá, lakásból füst jön, a riasztási fokozat II/k.

11²² : Db./21-es elindult a helyszínrre.

11²⁵ : egység a helyszínen, felderít.

11²⁶ : Db./24-es visszajelez: jelzett helyen földszinti lakásban konyha ég, az érintett épület IV. emeleti lakásából sűrű füst jön ki, Db/Kosár megtelepítése folyamatban.

11³⁰ : Db./24-es a riasztási fokozatot IV-es kiemeltre emeli, kéri az RST szerinti riasztás végrehajtását.

11³²: az RST – ben meghatározottak szerint Berettyó I és Nánás I gépjárműfecskendők leriasztva, Db./20-as elindult a helyszínrre.

11³⁴: a tűzoltásvezető jelentette, hogy egy földszinti lakásban égett a konyha, és a tűz feltehetően a közmű csatornán keresztül áttért a felsőbb szintekre. A Hajdú - Bihar megyei ügyeletestől további magasból mentő gépjárművet kért a helyszínrre.

A Karcagi magasból mentő gépjármű (kosár) meghibásodása miatt a Hajdúszoboszlói Önkéntes Köztisztviselői Tűzoltóság Létrája került riasztásra **11³⁵** – kor.

11³⁵ : Db/Bázis Renault Db/20-ast a káreset helyszínére szállítja.

11³⁶: a Debreceni Tűzoltási és Műszaki Mentési Osztályvezető kitért a kárhelyszínrre.

A következő percekben a mentési csoport 3 személyt mentett ki az épület V. – VI. emeletéről.

11⁴¹: Db/20-as a helyszínen.

11⁴³: Db/20-as átvette a tűzoltás irányítását, a Db/21-es pedig a rajparancsnok.(mentési csoport parancsnok)

11⁴⁴: Db/20-as jelenti: az V. és VI. emeleten Kosár sugárral beavatkoztak.

11⁴⁵: a IV. emeletről két személy mentését végezték el, akiket a mentőknek átadtak.

11⁴⁸: a Kosár a VI. emeleten 1 db „C” sugárral beavatkozott, a II. emeleten egy lakás oltása 1 db „D” sugárral folyamatban.

11⁴⁹: az első alapvezeték megszerelése külső falsíkon az I. emeleti ablakon keresztül folyamatban, erről 1 db „C” sugarat szereltek a IV. emeletre.

11⁵⁰: VFCS leriasztva

11⁵¹: Db/20-as jelenti: több szinten égnek a lakások, a riasztási fokozatot V kiemeltre emeli, kéri RST szerint leriasztani Nyírség I, II-est, Ladány I-est és Karcag I.-est.

A szabadnapos tűzoltókat kéri berendelni. Az állomány kárhelyszínre történő kiszállítására a rendőrségi személyszállító jármű igénybevételel.

11⁵²: Harmadik emeleti lakás ajtajának feltörése, oltásának megkezdése egy „D” sugárral.

11⁵⁵: a III. emeletről további két személy mentése történt meg.

11⁵⁸: Szoboszló létra a helyszínen.

12⁰³: a debreceni szolgálatparancsnok kérésére a tűzoltás vezető (debreceni tűzoltó parancsnok) intézkedik a szelektív csatornára (4 - es) történő átállásról a rádió forgalom terheltsége miatt.

12⁰⁴: Db/20-as jelenti: a TIGAZ-t utasította a környék a gázkizárásáról.

12⁰⁵: Nánás I. a helyszínen.

12⁰⁹: a VIII. emeletről újabb 2 főt mentenek ki a lépcsőházon keresztül.

12¹⁰: Berettyó I.-es a helyszínen.

12¹¹: a tűzoltás vezető a Hajdú – Bihar megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Mentésszervezési Osztályvezetőjét megbízza háttérparancsnoki feladatok ellátásával. A 21-es segítséget kér a IX. emeletre egy idős személy lementéséhez.

12¹³: sor került a második alapvezeték szerelésére a külső falsíkon a VI. emeleti ablakon keresztül. Innen szereltek meg egy-egy „C” sugarat a VII. és X. emeletre.

12¹⁶: 40 db sűrített levegős palackot indítanak el a kárhelyszínre a laktanyából.

12²¹: újragyulladt, ismételten ég a X. emeleten egy lakás.

12²⁵: jelentik, hogy Karcag Kosár riasztható.

12²⁹: Db/20-as kéri a Karcag Kosár leriasztását.

12³⁰: Db/20-as jelenti, hogy 6 fő sérült van, 4 főt a mentők elszállítottak.

12³³: a TIGAZ tájékoztatja a tűzoltás vezetőjét, hogy a környék kiszakaszolása megtörtént.

12³⁴: Nyírség I.-II.-es a helyszínen.

12³⁶: Ladány I.-es a helyszínen.

12⁴³: 8 fő szabadnapos tűzoltó, rendőrségi kisbusszal elindult a helyszínre.

12⁵⁰: Karcag I-es a helyszínen.

12⁵⁸: Db/20-as jelenti, hogy a tűz körülhatárolása, lefeketítése megtörtént.

13¹⁸: Karcag Kosár a helyszínen.

13³⁶: Db/24-es jelenti, hogy Db/Kosár a X. emeleten egy „D” sugárral beavatkozik.

13³⁷: Karcag I. Kosár Hajdú 187-es utasítására bevonul állomáshelyére.

13⁴⁰: jelentik, hogy a Fényes udvar 6. szám alatti lépcsőházat átvizsgálták, további égést, izzást és sérülteket nem találtak.

13⁴¹: Szoboszló Létra bevonul állomáshelyére Hajdú 187-es utasítására.

13⁴²: Db/20-as a riasztási fokozatot visszaminősíti III-as kiemeltre.

13⁴²: Nyírség I.-II-es elindul állomáshelyére.

13⁴⁹: Nánás I-es, Ladány I.-es beindul állomáshelyére.

13⁵³: a tűzoltás vezetője jelenti, hogy a tűzzel érintett lépcsőház kivételével a többi lépcsőházat a rendőrségnek illetve az ott lakóknak átadták. A tűzzel érintett lépcsőházban az utómunkálatok és a tűzvizsgálat-helyszínelés tovább folyik, a víz, gáz, elektromos áram kiszakaszolva.

13⁵⁶: Nyírség I-es, II.-es átlépte a megyehatárt, visszaállt az I-es csatornára.

14⁰⁰: Db/21-es jelenti, hogy VFCS vonul állomáshelyére.

14⁰⁶: Db/20-as a riasztási fokozatot visszaminősíti I./k.-ra fokozatra.

14⁰⁸: Db/21-es kéri a Debrecen Transítot a helyszínre.

14⁰⁹: Berettyó I-es vonul állomáshelyére.

14¹⁰: Debrecen Transít elindult a helyszínre.

14¹²: a riasztási fokozat visszaminősítve I. fokozatra, Transít kiérkezéséig a helyszínen marad a Debrecen I-es, III-as, Debrecen II-es Gyorsbeavatkozó, Bázis, Renault Kosár bevonul.

14¹⁵: VFCS állomáshelyére érkezett.

14¹⁷: Karcag Kosár átlépte a megyehatárt, visszaáll I-es csatornára.

14²⁰: a mentők tájékoztatása alapján a tüzeset során 14 fő sérült meg. A sérültek közül 6 főt elszállítottak a debreceni I. sz. Belklinikára, melyek közül 2 fő súlyos, 4 fő könnyű sérült (valamennyien füstmérgezést szenvedtek).

A kórházban néhány nappal később 1 személy elhalálozott. Halálának körülményei nem a tüzesettel voltak összefüggésben.

14²⁴: Debrecen II-es állomáshelyén.

14²⁶: Db/21-es Db/Kosár állomáshelyén

14²⁷: Db/24-es jelenti, hogy Debrecen I-es bevonul, Debrecen III-as marad a helyszínen.

14²⁸: Db/GyB állomáshelyén.

14³⁵: Db/20-as jelenti: a tűz által érintett lépcsőház a rendőrségnek átadva, a kint lévő egységek bevonulnak.

14³⁶: Debrecen I-es, Transit állomáshelyén.

14⁴⁷: Db/Bázis állomáshelyén.

14⁵⁰: Debrecen III-as állomáshelyén.

1.12. A tűz terjedését befolyásoló körülmények, a tűz nagyságában bekövetkezett változások

A tűz terjedését befolyásoló körülményeket és a nagyságában bekövetkezett változásokat a tűzoltás során tapasztalt jelenségek, a fényképfelvételek, valamint a szakértői vélemények alapján az alábbiakban foglalom össze:

A tűz a tanúvallomások és az épületszerkezeti károsodások információi szerint a tárgyi lépcsőház földszint 2-es számú lakás konyhájában keletkezett a tűzhelyen hagyott étel meggyulladásával (18.kép).

A meggyulladt étel a tűz kezdeti szakaszában a fejlődő légáramlás hatására a tűzhely melletti akna éghető anyagú -fa- határoló falát meggyújtotta, majd onnan terjedt át a konyhai szagelszívó vezetéken keresztül a lerakódott és kiszáradt olaj és zsiradék maradványok segítségével az épület többi szintjére.

A tűz kiterjedéséhez hozzájárultak a gépészeti akna éghető burkolatai, a földemek vonalában a tűzterjedést megakadályozó kitöltések, betonozások hiányai. A lakásbejárati ajtók faszerkezetűek voltak, közepesen éghetőek, figyelembe vehető tűzállósági határértékük 0,2 - 0,3 óra közötti. Az ajtók közül az I.-IV.-VI.-VII.-X. emeleti lakások ajtói jelentősen károsodtak (20.kép).

A hatályos 2/2002. (I. 23.) BM rendelet 5. számú melléklet I/4-es fejezet 3.1.6. pontja alapján önálló rendeltetési egységek (lakás) bejárati ajtóinak legalább nehezen éghető 0,25 óra, vagy közepesen éghető 0,5 óra tűzállósági határértékűnek feleljenek meg.

Az épület lépcsőháza rendkívül kedvezőtlen kialakítású, gravitációs hő- és füstelvezető rendszere a tüzeset idején nem működött, a tűz során keletkezett hő- és füst akadálytalanul széterjedhetett a közlekedőkben, majd a lépcsőházban. Az északi homlokzaton kitört, illetve kinyitott nyílászárók csekély mértékben segítették elő a hő- és füstelvezetést. Az 1972-ben megépült épület füstelvezetése rendkívül korszerűtlen.

A tűz kiterjedését jelentősen elősegítette, hogy a mindössze 3 nm-es főzőfűlkéket a szellőzőaknák, körüli részeket a lakók éghető anyagokkal, függönyökkel, polcokkal, sűrűn beépítették.

Az épület szerkezeti kialakítása tovább növelte a tűz kifejlődésének, terjedésének lehetőségét. A IV. emeleti nyitott nagyszobai ablak (48.kép), és a X. emeleti nyitott kishozabai ablak külön segítette a huzat kialakulását és a tűz terjedését. Az egység kiérkezésekor már egyértelművé vált, hogy a IV. emeleten kiterjedt tűz van, ugyanakkor a X. emeleti kishozaba ablakon is füst szivárgott ki.

A beavatkozáshoz az ablakok kinyitása, kitörése az egyidejű életmentéssel szükséges volt, a tűz terjedését ez már jelentősen nem befolyásolta, amelyet az is bizonyít, hogy egy szint kivételével (IV. emelet) a tűz a nagyszobákra nem terjedt át.

Megítélésem szerint a V.-k. riasztási fokozat végrehajtása szükséges volt, sőt végrehajtására a tűzoltás korábbi szakaszában, kiérkezést követő felderítéskor indokolt lett volna. Lángok a X. emeleti kishozaba teljes égése kivételével nem csaptak ki a külső homlokzati szerkezetekre, a szakértői vélemények is alátámasztották, hogy a külső panelszerkezet szigetelése csak a X. emeleten sérült meg.

1.13. A tűz körülhatárolására, az utómunkálatokra, a helyszín lezárására, őrzésére, bevonulásra vonatkozó intézkedések

A tűz körülhatárolására 12⁵⁸ –kor került sor. A feltételezett szabadégés ideje 11⁰⁵ perctől összesen 113 perc, amely az átlagos tűzoltói beavatkozásokat tekintve hosszú időnek tekinthető.

Esetünkben az összes körülményre tekintettel

- a több szintre kiterjedő felderítés
- a folyamatos életmentés végrehajtása, a pánikhangulat
- a ráccsal lezárt lakások
- a hővel- és a füsttel telített lépcsőház
- az első debreceni egység kiérkezése és ezt követően segítségre érkező tűzoltó raj megjelenése közötti 40 perc

magyarázatot ad a tűz szabad terjedésére és a tűz körülhatárolásáig eltelt közel két órára.

Az utómunkálatokra csak a szükséges erőket, eszközöket vették igénybe, amely részletesen kiterjedt az épület minden szintjére.

13 óra 40 perc-kor a tűz végleges eloltása megtörtént.

14 30-kor a tűz által érintett lépcsőházat a tűzoltóság átadta a rendőrségnek, amelybe a lakókat a későbbiek folyamán értékeikért beengedték. A rendőrség a későbbiekben a lakást, egy őrző-védő cégnek adta át a további vagyónvédelem biztosítása érdekében. A lakosság részéről az őrzés-védelemmel, vagy a tűzoltás során eltűnt értékekkel kapcsolatban észrevétel, panasz, nem érkezett.

A szerek, felszerelések bevonulására, bevonultatására a hatályos szabályzat szerint történt intézkedés.

1.14. Az oltási mód, vízszerezési helyek megválasztásának célszerűsége, működésüket gátló körülmények

A tűzoltás módjának kiválasztásakor a szabállyzattal összhangban az életmentést alkalmazták, mint első és legfontosabb feladatot. A nagyszámú életmentés miatt a kosár kezdte meg a beavatkozást a IV. emeleten egy darab „C” sugárral, amely nem volt elégséges a tűz továbbterjedésének megakadályozására, mivel ekkor már a szellőzőrendszerben kiterjedt tűz volt.

Az oltási mód,- a támadással és védekezéssel történő oltás – csak az életmentés után és a segítségre kikerkező erőkkkel valósult meg.

A tűzoltási, felvonulási területen a szerek, felszerelések elhelyezésére optimális terület állt rendelkezésre. A felvonulási területen 100 méteren belül, két darab föld feletti tűzcsap van kiépítve, amelyből az NA 100-as vezetékről a legközelebbit kb. 60 méterről vették igénybe.

A tűzcsap vízhozama a 3-4 bar nyomást figyelembe véve 1500-1600 liter/perc volt, amely a tűzoltáshoz szükséges vízmennyiséget biztosította. A tűzoltás során oltóvíz probléma nem merült fel.

1.15. A személyi állomány biztonsága érdekében alkalmazott védelmi módok, a védőfelszerelések alkalmassága, hatékonysága

A beavatkozás során az épületben életmentést végző tűzoltók a szükséges egyéni védőeszközöket (védősisak, védőruha, védőcsizma, védőkesztyű, légzésvédelmi eszköz) használták.

A kosár sugarat működtető tűzoltó a beavatkozásról készült fényképek alapján nem viselt légzésvédelmi eszközt (3.kép). Véleményem szerint részükre is indokolt lett volna a légzésvédelmi eszköz alkalmazását elrendelni.

Következtetésként levonható, hogy az egyéni védőfelszerelések alkalmazása hatékony volt, tekintettel arra, hogy a beavatkozás során senki nem sérült meg.

1.16. A beavatkozó állomány tevékenységére, magatartására vonatkozó megállapítások

A szolgálat parancsnok a jelzéstől eltérően a kiérkezéskor nem a földszinti lakásnál tapasztal füstöt, hanem a IV. emelet egyik ablakából sűrű füst kiáramlását észleli. Ez arra utalt, hogy intenzív tűz van, de lángot egyik szinten sem tapasztaltak. A felállítási hely az épület déli oldala megfelelő volt. A felderítés teljes védőfelszerelésben történt.

A földszint 2.-es számú lakásban egy átlagos ételleégés során kialakult konyhatűzzel találkoztak, ahol a konyhabútor és a tűzhely környéke égett. Ezt a lakásban talált lavórral és edénnyel el is oltották. További felderítés a IV. emelet irányába történt, ahol intenzív, kiterjedt tűz volt.

Megítélésem szerint indokolt lett volna már kiérkezéskor utasítást adni alapvezeték szerelésére.

A felderítés alapján választott stratégia egyrészt a sűrű füst, a bennrekedtek miatt az életmentés volt, majd egyidejűleg a kosárról is megkezdték a tűzoltását a IV. emeleten, mert a tűzoltás vezető a felderítés során abban bízott, hogy a tűz a IV.-V. emeletig terjedt fel. A felderítés után intézkedett az első emeletre is egy „D” sugár szerelésére.

A „D” sugár szerelésére adott intézkedéssel taktikailag nem tudok egyet érteni, mivel a tűz terjedésével a következő szintekre az épület-labirintuson belül nehezen használható.

A beavatkozó állomány fegyelmezetten hajtotta végre a kapott utasításokat, az életmentések végrehajtásával kapcsolatban kezdeményező volt, folyamatos visszajelzéseket adtak, nem vállaltak fel felesleges vakmerőséget, idejében gondoskodtak a légző palackok cseréjéről.

Az elmúlt időszakban végrehajtott hasonló jellegű beavatkozásokhoz képest tűzoltói személyi sérülés nem történt a tűzesettel összefüggésben, a veszélybe került személyek kimentésre kerültek.

1.17. Az oltó és egyéb anyagok alkalmasságáról szerzett tapasztalatok

A tűz oltásához kizárólag oltóvizet használtak, amely az égő anyagokat tekintve hatékony volt.

1.18. Együttműködés a társszervekkel

A Debreceni Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság híradóügyeletére érkezett tűzjelzés értékelése után riasztásra került a mentésszervezési osztályvezető, az osztály egyik előadója és a Veszélyhelyzeti Felderítő Csoport. 29 perccel a riasztást követően került értesítésre a Debreceni Polgári Védelmi Kirendeltség vezető.

A VFCS a földszinttől a tizedik emeletig ellenőrző méréseket végzett szén-monoxid és oxigén koncentráció vonatkozásában, egyéni védőeszközben légzőkészülék használatával. A mérési eredményeket írásban rögzítették, valamint segítették a beavatkozó tűzoltók munkáját, közreműködtek az épület kiürítésében.

Az értesítést követő 15 perc múlva érkezett a helyszínre a Debreceni Polgári Védelmi Kirendeltség vezetője és főelőadója. A megyei igazgatóság ügyeleti szolgálatát megerősítették, teljesítették a szükséges jelentési kötelezettségeket, és folyamatosan gyűjtötték a kárhelyszínről érkező információkat.

A sűrű füsttel telt helyszínen a felderítés és a személyek mentése érdekében a légzőkészülékek palackjai hamar felhasználásra kerültek, a tartalék palackok helyszínre szállítását a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság biztosította.

A Debreceni Polgári Védelmi Kirendeltség vezető a helyszínre érkezést követő tájékozódás után egyeztetve a tűzoltás vezetővel értesítette az önkormányzat vezetését a kialakult helyzetről, így az önkormányzat teljes vezetése gyorsan kiérkezett a helyszínre.

Kósa Lajos polgármester vezetésével válságstáb alakult a károsultak ideiglenes elhelyezésének, ellátásának megszervezése érdekében (10 kép). A kárhely közelében krízisközpontot állítottak fel, ahol a Debreceni Polgármesteri Hivatal Hatósági főosztályvezetőjének irányításával a hivatal műszaki és szociális osztályáról két-két fő megkezdte a kárigények bejelentésének jegyzőkönyvi felvételét.

A krízisközpont munkájában tevékenykedtek az érintett szervekkel együtt a Debreceni Polgári Védelmi Kirendeltség munkatársai is.

Az irodára este 20:00 óráig folyamatosan érkeztek a károsultak, ahol az ideiglenes elhelyezésről, étkezési lehetőségekről, az átmeneti segélyezés módjáról a jegyzőkönyvek felvétele után az ott levő polgári védelmi munkatársak információval szolgáltak.

20:00 óráig 29 család (69 fő) kárigény bejelentését vették föl, közülük 2 család (6 fő) kért ideiglenes elhelyezést.

A tűzoltói beavatkozást követően lehetőséget biztosítottak szintenként a közös képviselő jelenlétében és a rendőrség által dokumentálva a lakásokban való bejutáshoz annak érdekében, hogy a lakosok értéktárgyaikat, irataikat magukhoz vehessék és tájékozódjanak az okozott kár nagyságáról.

Az éjszaka folyamán a vagyonbiztonságról egy biztonsági cég gondoskodott, akinek a rendőrség adta át az őrzésvédelmi feladatok ellátását.

A megyei igazgatóság tett javaslatot arra az önkormányzat felé, hogy végeztessék el az épület statikai vizsgálatát.

A károsult családok megsegítésére példás összefogással a Vöröskereszt és más karitatív szervezetek gyűjtéseket szerveztek. Több segélykoncert is a lakók gyors megsegítését szolgálta.

A társszervek mint rendőrség, mentők, TIGÁZ, E-ON, a helyszínen lévő vezetőik útján avatkoztak be a tűzoltásvezető által meghatározottak szerint. A rendőrség biztosította a helyszínt, lezárta a területet, eltávolította a béméskodókat és aktívan közreműködött a lakóépületek kiürítésében. Segítették a szabadnapos állomány helyszínre szállítását. Jelen volt a beavatkozásnál a megyei főkapitány és a városi kapitány is.

A mentőszolgálat öt mentőgépjárművel volt a helyszínen, a beavatkozást a vezető mentőorvos koordinálta a parkolóban és a főbejárat felőli oldalon. A helyszínen ellátták a sérülteket, a súlyosabbakat elszállították és gondosan figyelték a beavatkozó tűzoltó állományt. Folyamatos tájékoztatást adtak a sérültek számáról és állapotáról. A TIGÁZ, E-ON részéről jelenlévő szakemberek végrehajtották a szükséges szakaszolásokat, folyamatos kapcsolattartás valósult meg velük.

1.19. Az irányítást végzők tevékenysége

A tűz oltása során irányítást végzők, a tűzoltás irányításában szerepet betöltők egymással összhangban, egymás munkáját segítve dolgoztak.

A tűzoltás vezetésének átadás-átvétele a rendelkezésre álló leírások alapján közvetlenül a szolgálatparancsnok és a városi parancsnok között valósult meg.

A Db/21-es tűzoltási-mentési osztályvezető 11 perccel az egység kiérkezése után a helyszínen volt. Indokolt lett volna a tűzoltás irányításának, vezetésének átvétele, azonban a városi parancsnok 5 percen belül a helyszínre kiérkezett.

A Db/21-es a szolgálatparancsnokkal közösen végzi a felderítést, kezdik meg az életmentést, a későbbiekben mentési csoport parancsnoki teendőket látja el. Irányításával sikerül a veszélybe került személyeket kimenteni.

A tűzoltás vezető jól együttműködött a társszervekkel, illetve azok vezetőivel, akik útján a különböző utasítások továbbításra kerültek. Folyamatos volt a társszervek részéről történő visszajelzés is.

A tűzoltás irányításának átadás-átvétele az ügyelet, illetve a személyi állomány felé közölve lett.

1.20. A Riasztási és Segítségnyújtási Terv alkalmassága

A Riasztási és Segítségnyújtási Terv alkalmazásával kapcsolatban voltak ellentmondások különösen az ötös riasztási fokozat elrendelésekor. A kettes riasztási fokozat elrendelésekor a Debrecen gyorsbeavatkozó 1 fővel vonult a helyszínre, melyet később a szabadnapos állománnyal töltöttek fel.

A Karcagi Kosár leriasztására meghibásodás miatt később kerülhetett sor, helyette rugalmasan a Szoboszló Létraszer leriasztását kezdeményezték. A négyes riasztási fokozat elrendelését követően még az RST szerint tervezett Berettyói és Hajdúnánási Fecskendők kerülnek leriasztásra. Az ötös riasztási fokozat elrendelésekor bizonytalanságra került sor, hiszen az új tervünk alapján a különleges szereken kívül tervezve van.

-Nyírség I-II-III.

-Püspökladány I

-Nyírbátor I-II

-Karcag I.

-Tiszaújváros I.

-Tiszafüred I.

-Miskolc I-II

-Miskolc-Diós I.

Végül a tűzoltás vezetője határozta meg, hogy a Nyírség I-II és Ladány I., Karcag I. Fecskendők riasztása szükséges.

A riasztási forgalmazásokból is kitűnik, ha a tűzoltás vezetője nem rendelkezik az RST-vel kapcsolatban kellő jártassággal, zavar keletkezhet a riasztott erők, eszközök vonatkozásában és időben elhúzódhat a riasztás. A bevezetésre kerülő EDR nagyban elő fogja segíteni a riasztás lebonyolítását, illetve meg fognak szünni a hírforgalmazásban tapasztalható átfedések, zavarok.

Külön ki kell térni hasonló helyzetekre tekintettel az önkéntes tűzoltóságok helyére, szerepére. Hajdú-Bihar Megyében hat településen működik köztisztviselői tűzoltóság, amelyek Debrecen megyeszékhelytől az alábbi távolságokra helyezkednek el

-Hajdúböszörmény	17	km
-Hajdúszoboszló	22	km
-Balmazújváros	23	km
-Létavértes	30	km
-Komádi	68	km
-Egyek	62	km

A tüzesethez a Hajdúszoboszlói Önkéntes Tűzoltóság létraszere lett leriasztva életmentési feladatokhoz. A riasztási és segítségnyújtási tervben az önkéntes tűzoltóságok nincsenek tervezve és a fenti kivétellel sajnálatos módon nem is kerültek leriasztásra, mivel együttműködési megállapodás sincs kötve.

Különösen az életveszélyre tekintettel szükségesnek tartom felülvizsgálni az önkéntes tűzoltóságok hasonló esetben történő riaszthatóságát, hiszen a 30 km-en belül lévő önkéntes tűzoltóságok állandó készenlétük miatt hamarabb kiérkeztek volna, mint a Nyírségi, Ladányi, vagy Karcagi egységek.

1.21. A tanulmány készítőjének megállapításai, következtetései javaslatai

A tanulmány alapján az alábbi megállapításokat teszem:

A hasonló kialakítású épületekben szerte az országban az épületszerkezetek, a tűzvédelmi berendezések elöregedésével, a szellőző rendszerek további szennyeződésével egyidejűleg számolni kell újabb és újabb veszélyes tüzesetek kialakulására.

A tűzoltó technikai színvonal fejlődése ellenére sem lehet garantálni a hasonló épületekben lakók teljes biztonságát.

Elodázhatatlanná válik az 1960-as, 70-es, 80-as évek közepéig felépült lakótelepek, lakóházak tűzvédelmi szempontból történő korszerűsítése, felújítása a folyamatban lévő országosan meghirdetett „panel-programmal” összhangban.

Javítanunk szükséges a modern tűzoltó gépjárművek beszerzésével együtt a taktikai elveken, előtérbe kell helyeznünk az oltást elősegítő technikai eszközök beszerzését, így különösen

- a kommunikációval kapcsolatos eszközöket, (sisakrádiók, megafonok)
- hőkamerát
- légzésvédelmi eszközöket (Revitox)
- kézi, akkumulátoros gyorsvágó eszközöket
- hordozható szellőző készülékek
(pincetüzekhez hordozható szellőző és könnyűhabbal oltó készülékek)

A Fényes udvari tüzeset oltását jelentősen elősegítette volna a hordozható szellőző berendezés, amellyel a lépcsőházi füstöt fel lehetett volna hígítani. A kézi akkumulátoros gyorsvágó eszköz megkönnyítette volna a vasráccsal ellátott ajtókon való behatolást.

A tűzoltás tanulságai alapján javaslom országosan felülvizsgálni, és főigazgatói intézkedésben szabályozni az önkéntes tűzoltóságok egyértelműbb riaszthatóságát, kezdeményezni együttműködési megállapodások kötését, különös tekintettel az életmentésre.

Javaslom országosan felülvizsgálni a gépjárműfecskenedőkön elhelyezett mentőálarcok málházási számát különös tekintettel azon tűzoltóságok esetében, amelyek működési területén több középmagas-magas épület létesült.

A megyei ügyeleteken a rádióforgalmazásokat nem lehet rögzíteni. Az egységes digitális rádiórendszer megvalósításával lehetővé fog válni mindennemű rádióforgalmazás rögzítése. Ezzel egyidejűleg javaslom megvizsgálni a 112-es segélyhívó hangrögzítését is.

Kárhelyszíni forgalmazásban minden jelentősebb tüzesetnél keresztbeforgalmazások történnek, az irányítást végző nem tudja elérni az irányítottakat. A kézi rádiók korszerűsítésével egy időben igény van beépített sisakrádiókra, amelyeket egy folyamatos fejlesztés útján lehetne országosan a védőeszközökkel együtt beszerezni.

Javaslom felülvizsgálni a TMMSZ szabályzat 1 rész 6. fejezetében leírtakat egyrészt a riasztási fokozat elrendelésére, másrészt a 159. pontban foglaltakra vonatkozóan.

Középmagas-, magas épületre vonatkozó tűzjelzéskor a helyszínrre a tűzoltóság kiérkezése a riasztás elrendelését követően

- ha 10 percen belül várható II-es kiemelt
- ha 10-20 perc között várható IV-es kiemelt
- ha 20 percen túl várható V-ös kiemelt riasztást kell végrehajtani....

Több szint, vagy egy szinten több lakás egyidejű égése esetén is V-ös kiemelt riasztást kelljen végrehajtani.

Alapvezeték magasba történő szerelésénél a szabályzat 159. pontjával ellentétben a tűz két irányból történő támadását javaslom, amely nem zárna ki a lépcsőházon belüli tömlőfektetés lehetőségét.

Javaslom, hogy azon tűzoltóságok, amelyeknek működési területén több középmagas- és magas épület található, fordítsanak nagyobb hangsúlyt a helyismereti foglalkozásokra, begyakorló gyakorlatokra.

A közelmúltban, a panelszerkezetű épületekben bekövetkezett tüzesetek tanulságait dolgozzák fel a tűzoltóságok, ismerjék meg a működési területükön lévő többszintes épületek sajátosságait.

